

Nyitott Kelet

Tajpeji Nemzetközi Könyvvásár (TIBE) 2016

A világ második legmagasabb épületének tövében, a Tajpei World Trade Center csarnokaiban hatvanhat országból 626 kiadó összesen 1706 standon állította ki könyveit a hatnapos Tajpeji Nemzetközi Könyvvásáron 2016 februárjában. Ez az attrakció több mint félmillió fizető látogatót érdekelt a kelet-ázsiai szigetországban.

Ping-kun Tsai, a Tajvani Kulturális Minisztérium miniszterhelyettese ünnepi beszédében megerősítette, hogy a még fiatal (a Frankfurti Könyvvásár menedzsmentjének bábáskodása mellett alapított) tajpeji expó szervezőinek célja az, hogy hamarosan ez legyen az a trade show, ahol az angolszász és európai tartalmakat becsatornázzák az ázsiai piacokra. Kína (és főleg India, a maga másfél milliárdos angolul olvasó fogyasztóbázisával) vonzó terület lehet a világkönyves szakmának. Nehéz megítélni, ez a törekvés jelenleg mennyire sikeres, az viszont biztos, hogy Ausztrália óriási sales-es erővel volt jelen a tajvani fővárosban, Japán pedig a jogértékesítések mellett a kiskereskedelmi forgalomra fókuszált, több standon kínálva a japán mangák ezreit (ezek a rajzos-sztorizós füzetek a tajvani könyvpiac egyik legerősebb termékcsoportját alkotják).

Magyarország 2016-ban díszvendégként vett részt a tajpeji vásáron, a több mint harminc fős delegáció utazását és tajvani programjait a Balassi Intézet szervezte.

A közvetlenül a főbejárat előtt álló 414 négyzetméteres, osztott terű, több felől bejárható magyar pavilont Tommaso Ceglie Budapesten élő olasz belsőépítész rekord idő alatt tervezte meg, a gyártást a tajvani Spacelogic végezte, a komp-

lexum egy ötven fős előadóteremből, nyitott tárgyalóhelyekből, raktárból, valamint az egész építményt körbefonó szabadpolcos könyvtárból strukturálódott egészé, a kiállítótér dekorációs elemei részben a díszvendégség szlogenje (Szabadság, szerelem), részben a 1956-os forradalom és szabadságharc megértéséhez adtak vizuális kulcsokat. A környezeténél látványosan sötétebb tónusú, barna és bordó színek dominálta pavilon jól funkcionáló és barátságos otthont teremtett a magyar kultúra számára.

Tíz magyar kiadó képviselte könyves kultúránkat, a szakmai programok (az első, csak korlátozottan nyitott napot nem számítva) jellemzően telt ház előtt futottak, és végig sok volt a fiatal látogató a magyar pavilonban.

A kiadók közvetlenül, pódiumon is bemutatkozhattak. Érsek Nándor, a Scholar igazgatója a szépirodalmi címeket és a foglalkoztató könyveiket, majd a katalógusukhoz irányította az olvasókat. A Kossuth Kiadói Csoport vezetője, Suba Jolánta pazar stand-upot adott elő, szóba került minden,

Prezi, Rubik, a Kárpát-medence ókori kincsei, kínai nyelvű kiadvány, Jolánta nagyon fluens és határozott, poénjait vették a nézők, hogy aztán a prezentációkat követő pódiumbeszélgetésben a Magyar Napló moderátorának kérdésére, hogy van-e valamilyen hatása a könyvkiadásra a kormányzati keleti nyitás politikájának, a lehető leg-határozottabban válaszolja: nincs, és remélem, nem is lesz.

Dragomán György íróval Dávid Anna, a Magvető főszerkesztője beszélgetett *A fehér király* kínai nyelvű kiadása kapcsán az európai és ázsiai zsarnokság-élményről, a

regényben megjelenő gyermeki nézőpont sajátosságairól, Dragomán megállíthatatlan külföldi sikereiről.

Halmos Ádám, a Libri igazgatója a Tajvanon frissen megjelent *Hajnali lázról* kérdezte Gárdos Péter filmrendezőt, író. Noha a holokauszt, mint élmény, Ázsiában értelem-szerűen kevésbé direkt szégyene a társadalmi múltnak, mint Európában, a főhős pár személyes sors története, és mögötte a genocídium iszonyata nagyon erős rezonanciára készítette a közönséget, a reguláris pódiumbeszélgetést követően a nézők a (tolmács segítségével) még hosszan kérdezték az alkotót.

A gyerekkönyves csarnokban Szegedi Katalin, Agócs Írisz és Rippl Renáta illusztrátorok tartottak workshopnak nevezett gyerekfoglalkozást. A leendő olvasók nemcsak nézegethették, de a művészek vezetésével el is készíthették kedvenc figuráikat.

Mautner Zsófi gasztroblogger aki a *Budapest Bite!* című szakácskönyv tajvani megjelenését promotálta Tajpejben, nemcsak beszélt a magyar gasztrohágyományokról, de konkrétan megtanította paprikás csirkét készíteni a kínai publikumot (amit a hétköznapiokban azért nehéz lesz Tajpejben reprodukálni, ugyanis a vöröshagyma Tajvanon ritka és nagyon drága).

Talán a megnyitónál is látványosabb esemény volt Tajpei főpolgármestere, Ko Ven-je látogatása a magyar standon. A rendkívül népszerű, Tajvanon szinte sztárként körülrajongott önkormányzati tisztségviselő aprólékos előkészítést követően, jelentős biztonsági erők és legalább százötven újságíró kíséretében érkezett meg és kukucskált be a pavilonba (a biztonsági szolgálat a belépést nem engedé-

lyezte, mivel az osztott terek rosszul védhetővé tették az építményt). A főpolgármester néhány mondatot váltott a magyar külképviselet egyik munkatársával, majd valami poént mondhatott, mert a kísérete hangosan nevetett – aztán folytatta sétáját a vásárbán.

A Tajpei Nemzetközi Könyvvásár leginkább a mi könyvfesztiválunkhoz hasonlít (csak sokkal nagyobb méretben): nemcsak szakembereknek szóló programok futottak, de vásárolták is a kiadványokat, jöttek a látogatók, válogattak, nézelődtek. Egy óriási könyvesboltta alakult a World Trade Center. Miközben azt is be kell vallani, hogy a standok polcképe erősen zavarba ejtő volt. Európai szemmel eldönthetetlen, melyik kiadó mivel foglalkozik a könyvesen belül, a borítók szinte mind a tipográfiára épülnek, kép alig, legtöbbször egyáltalán semmi, hanem egy valamilyen alapszínen feliratok. Aki nem érti a nyelvet, képtelen ránézésre megkülönböztetni a nagyszótárt a pornóregénytől.

Ha van itt egyáltalán utóbbi.

Tajvanon ugyanis meglehetősen prűdek a könyvesek. A *Rúdtánc* című magyar könyvet például nem is tettük ki a polcra (a katalógusból mutogattuk), mert szóltak, hogy a rúdon kapaszkodó Pirner Alma Tajpejben nem elfogadható borítókreatív. Amikor az egyik partnernek ajánlottuk a könyvet, a zavart nevetést azonnal élénk tiltakozás követte.

Ping-kun Tsai, a kulturális minisztérium miniszterhelyettese úgy mutatta be Magyarországot, mint 12 Nobel-díjas hazáját. Tajvanon, láthatóan a különleges megoldásoknak, az eredeti gondolatoknak van a legnagyobb presztízse. És a mangáknak a legnagyobb piaca.